

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

JOGEGYENLŐSÉGÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII-EJMCS/9/2 (2024)

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2025. SZEPTEMBER 25.

Helyszín: 1054 Budapest, Zoltán u. 2-4., földszinti konferenciaterem

Időpont: 2025. szeptember 25. 10.00 óra

Tárgy: Jogegyenlőségért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Répássy Róbert államtitkár köszöntötte a résztvevőket, ismertette a napirendet, amelyet a tagok szavazással elfogadtak. Ezt követően felkérte Bóka János minisztert, hogy mutassa be az antiszemitizmus elleni küzdelem kapcsán tett intézkedéseit.

1.napirend: *Beszámoló az antiszemitizmus elleni küzdelemért felelős miniszterelnöki megbízott munkájáról és terveiről*

Előadó: dr. Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter, antiszemitizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős miniszterelnöki megbízott

A miniszterelnök 2025. május 25-én nevezte ki az antiszemitizmus elleni küzdelemért felelős miniszterelnöki megbízottnak. A feladatkörébe tartozik a javaslattevél arra vonatkozóan, hogy milyen kezdeményezésekkel lehet fellépni az Európa-szerte terjedő antiszemitizmus megállítása és visszaszorítása vonatkozásában, hogyan lehet a közösségek közötti aktív és tudatos párbeszédet folytatni, a magyar zéró tolerancia politika, mint jó gyakorlat bemutatása, valamint a hazai és európai szervezetekkel való kapcsolattartás. Magyarországnak korábban

antiszemitizmussal foglalkozó koordinátora nem volt, ezt a feladatot *de facto* Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes államtitkár látta el. A kinevezéssel az Európai Bizottság antiszemitizmus elleni küzdelemmel és a zsidó élet előmozdításával foglalkozó munkacsoportjának lett hivatalosan a magyar képviselője, mint a témáért felelős nemzeti koordinátor. Más miniszteri szintű koordinátor nincs a munkacsoportban. Ezzel a magyar Kormány fontos üzenetet is küldött, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelmet politikai feladatnak is tekinti, nem csupán technikai, szakmai jellegű feladatnak. Fontos megjegyezni, hogy a kinevezés az eddigi kormányzati hatáskörmegosztást nem érinti, a magyar-izraeli kétoldalú kapcsolatokért továbbra is a külgazdasági és külügyminiszter, az egyházi kapcsolatokért a miniszterelnök-helyettes, a civil kapcsolatokért pedig a Miniszterelnökséget vezető miniszter a felelős. A miniszterelnöki megbízott feladata a koordináció és az erőfeszítések összehangolása, különös tekintettel az európai uniós kapcsolati hálóra. Az eddigi visszajelzések pozitívak és várakozó jellegűek. Rátérve a munkáját meghatározó politikai alapvetésekre rögzítette, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelem politikai természetű kérdés. Ez nem azt jelenti, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelmet vagy a zsidó közösségeket bárki is instrumentalizálni szeretné primer politikai célokra. A stratégiák és szakmai célok megvalósításhoz azonban egyértelmű politikai szándék szükséges. Tisztázta, hogy a megbízatás kizárólag az antiszemitizmus elleni küzdelemről és a zsidó élet előmozdításáról szól. Az egyéb sérülékeny csoportok védelme nem tartozik a feladatkörhöz. Azok az elsősorban online platformok, ahol az antiszemita jelenségek nagy része megjelenik, határon átnyúlóak, többek között ezért is egyértelmű, hogy az antiszemitizmus erősödése európai jelenség, amire európai szintű válaszokat kell keresni. A miniszterelnöki megbízott tevékenysége középpontjába a zsidó közösségek támogatását, valamint a zsidó és nem zsidó közösségek közötti kapcsolatok erősítését helyezi, az erre irányuló javaslatok kidolgozására törekszik. Meglátása szerint az antiszemita cselekmények mögött sok esetben a tudatlanság is szerepet játszik, de ez nem kizárólagos, amit jól példáz, hogy az elmúlt években számos olyan hír érkezett, ami értelmiségi körökben, pl. neves egyetemeken campusain megjelenő antiszemitizmusról számol be. Rögzítette, hogy az antiszemitizmus és az Izrael ellenesség gyakran összekapcsolódik. El kell ismerni az európai zsidó közösségek és Izrael Állam közötti sajátos kapcsolatot, ami manapság sokkal erősebb, mint korábban volt. Amennyiben az Európai Unió Izraellel nem tud konstruktív párbeszédet fenntartani, akkor ez aláássa egy európai antiszemitizmus elleni küzdelem hitelességét.

A magyar Kormány Antiszemizmus Elleni Nemzeti Stratégiájára alapozva október végére/november elejére szeretne egy akciótervet kidolgozni a miniszterelnöki megbízott. Ez a terv 5-6 beavatkozási területet azonosít majd és minden egyes beavatkozási területhez rendel majd 2-3 pilot projektet. Az előkészítésben egy hazai és egy nemzetközi tanácsadó testület segíti a munkáját. A hazai tanácsadó testület tagjai: Földváryné Kiss Réka történész, Ledniczky Livia művészettörténész, Megyeri Jonatán rabbi, Werner Gábor biztonsági és védelmi szakértő és Zima András történész. A nemzetközi tanácsadó testület összeállítása is folyamatban van. A cselekvési tervet nyilvános konzultációban szeretné véglegesíteni. Az akcióterv egyik területe a zsidó élet előmozdítása érdekében a személyes és közösségi kapcsolatok erősítésére kíván fókuszálni így az egyik központi eleme lesz a Sorsok Háza projekt átstrukturálása. A vagyontömeget az MTK kapja meg azzal, hogy az ún. Brüll Alfréd Ház – Magyar Zsidó Örökség Parkja beruházást a miniszterelnöki megbízott bevonása mellett valósítsa meg. A miniszterelnöki megbízott egy védnöki testületen keresztül kívánja szavatolni, hogy a projekt megfelelően betöltse a neki szánt holokauszt emlékhelyi, valamint közösségi és kulturális hídképző funkcióját. A védnöki testületben vallási szervezetek, civil szervezetek és szakértők kapnak helyet, amelyek szakmai véleményét az MTK figyelembe fogja venni. Az a cél, hogy a projekt ezáltal mindenkié lehessen.

Az antiszemita gyűlöletcselekményekkel kapcsolatban a fókusz a tényleges és a potenciális áldozatra, a megelőzésre és a reparációra kell helyezni. Példaként említette, hogy ezzel a célkitűzéssel összhangban középiskolás diákok számára szeretnék megteremteni azt az eszközkészletet, aminek alkalmazásával reagálni tudnak az online térben tapasztalt antiszemita megnyilvánulásokra, vagy akár a fizikai világban őket ért atrocitásokra. Innovatív oktatási projektek megvalósítását is tervezik, amelyek középpontjában a személyes kapcsolódások megteremtése, személyes élmények gyűjtése, megosztása és feldolgozása áll. A temetők védelmével állapotuk megóvásával kapcsolatosan is szeretnék tevékenységét folytatni.

Mind az akcióterv, mind a projektek kapcsán a miniszterelnöki megbízott örömmel fogadja a tematikus munkacsoport tagjainak véleményét, javaslatait.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) pozitívnak tartja, hogy az antiszemizmussal foglalkozunk, de hiányolja a diszkrimináció által érintett egyéb csoportok elleni küzdelmet. A szakirodalomban ismert, hogy a különböző előítéletek gyakran összekapcsolódnak. Az antiszemizmus elleni stratégia nem felel meg a műfaj kritériumainak, hiányoznak belőle a célok, a tervezett források hozzárendelése. Olyan közpolitikai kereteket kell elfogadni és a stratégia részévé tenni, amely segíti a digitális térben megvalósuló antiszemizmus elleni

hatékonyabb fellépést. Az uniós *whistleblower* irányelv végrehajtása kapcsán bevezetett magyar szabályozás szerinti megbízható bejelentő státuszát, valamint a polgári és büntető jogi jogkövetkezmények gyakorlati megvalósulását érdemes lenne felülvizsgálni és a gyűlöletcselekmények tekintetében hatékonyabbá tenni a magyar intézményrendszert.

Dr. Pintér István (Geopolitikai Tanács) beszámolt a Szent István téren és a Klauzál téren szerzett tapasztalatairól, a zsidók és magyarok közötti együttműködés negatív értékeléséről. A virtuális térben megjelenő kritikus vélemények ellen szükséges lenne tiltakozni. Az alapvető jogokat védő meghatározó civil szervezetekkel sajnos nem sikerült az elmúlt másfél évtizedben együttműködést kialakítani, megítélése szerint ők jellemzően az álcivilek. A Lauder Iskolánál a buszmegálló védtelen, hiába őrzik megfelelően az iskolát.

Petri László (Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány) felhívja a figyelmet az edukáció, valamint az érintett csoportok bevonásának, véleményük kikérésének fontosságára. Az amerikai egyetemeken megjelenő palesztinparti tüntetésekre hivatkozással kérdezi, hogy a miniszterelnöki megbízott kíván-e tenni valamit Magyarország vonatkozásában.

Dr. Répássy Róbert államtitkár megjegyzi, hogy az ismeretterjesztés lényeges, amely a zsidó életre fókuszál, nemcsak a holokausztra, példaként hozta fel a holokauszt előtti virágzó borsodi zsidó közösséget. Az internetes gyűlöletbeszéd és agresszió büntetőjogi értékelésében áttörés várható mind a jogalkotás, mind a jogalkalmazás területén.

Dr. Bóka János miniszterelnöki megbízott egyetért azzal, hogy a gyűlöletcselekmények ellen működő rendszereket kell kialakítani. A véleménynyilvánítás határait jogi eszközökkel is meg kell húzni, de ezeket a határokat társadalmi párbeszédben kell kijelölni, különben a jogi szankciók légtüres térben mozognak. A gyűlöletbeszéd elkövetéséhez nehéz megfelelő szankciót kapcsolni, mert a szankció mártírt csinálhat az elkövetőből. A magyar holokauszt emlékhelyeknél folytatott palesztinparti megnyilvánulások értékeléséről is társadalmi párbeszédet kellene folytatni. Munkája természetesen azon zsidó szervezetek védelmére és támogatására is kiterjed, akik kritikusak a Kormány működésével kapcsolatban. A Lauder iskola igazgatójának fel fogja vetni a buszmegálló biztonságának kérdését. Az antiszemitizmus elleni küzdelemben az oktatás nélkülözhetetlen, de nem elégséges. A tankönyvekbe a zsidóságról szóló részek csak a zsidó közösségek előzetes jóváhagyásával készülhetnek el, ezt a jó gyakorlatot továbbra is fenn kell tartani.

Dr. Pintér István (Geopolitikai Tanács) a gyűlöletbeszéd kapcsán a társadalmi párbeszéd megvalósulását nagyon nehéznek tartja, mert egyes civil szervezetek annyira leuralták a

közbeszédet, hogy mások véleménye nem tud megjelenni. Hangsúlyozta a politikusok, mint a gyűlöletcselekményeknek kitett csoport megfelelő védelmének fontosságát, különös tekintettel emberi méltóságukra.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) a közösségi gyűlés (*citizens' assembly*) gyakorlatát javasolja a társadalmi vitákhoz. A népszavazások és nemzeti konzultációk szerint nem jó példák erre.

Petri László (Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány) az érintettek véleményének kikérését javasolja, kiemelten a 12-23 éves korosztályra.

Dr. Pintér István (Geopolitikai Tanács) ösztönzi a demokráciában való részvételt. A nemzeti konzultáció is erre biztosít lehetőséget.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) javasolja a közösség elleni uszítással kapcsolatos jogalkalmazási kérdések vizsgálatát és ügyészségi képviselő meghívását a munkacsoport ülésre. Megoldást jelentene a régi gyakorlat visszahozatala, hogy a sértetteket képviselő civil szervezetek felléphessenek.

Dr. Répássy Róbert államtitkár felhívja a figyelmet, hogy különbözik a politikus és a sérülékeny csoportok gyűlöletbeszéddel kapcsolatos jogi védelme.

Dr. Pintér István (Geopolitikai Tanács) álságosnak tartja azt a megközelítést, hogy a politikusnak többet kellene eltűnnie, nem ért egyet ezzel a bírósági és alkotmánybírósági gyakorlattal.

Dombos Tamás (Háttér Társaság) javasolja, hogy legyen téma a későbbi ülésen az emberi jogi jogsértésekkel kapcsolatos nemzetközi bíróságokon hozott ítéletek végrehajtása.

Dr. Pintér István (Geopolitikai Tanács) fontosnak tarja vizsgálni az említett bíróságok személyi összetételét és az általuk hozott politikai döntéseket.

Dr. Répássy Róbert államtitkár várja a munkacsoport tagjainak napirendi javaslatait a következő ülésre. Egyéb kérdés észrevétel hiányában a munkacsoport elnöke megköszönte a részvételt és berekesztette az ülést.

Készítette: dr. Tollas Orsolya vezető-kormányfőtanácsos, Emberi Jogi Munkacsoport, IM

Jóváhagyta: dr. Répássy Róbert parlamenti államtitkár, EJMCS elnök